

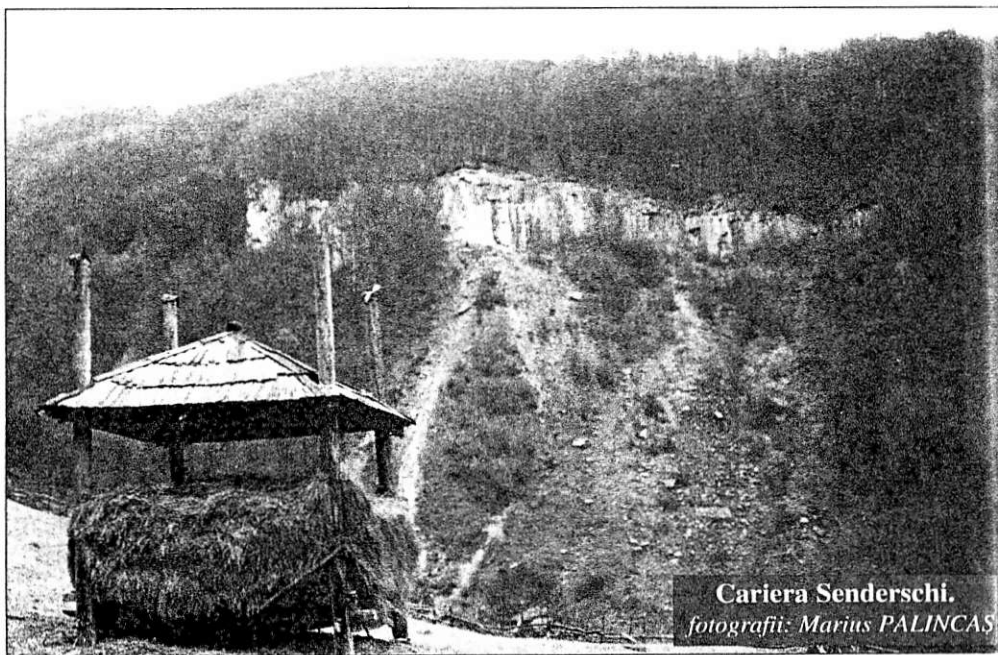
Liliecii

În rândul vestitorilor primăverii, deși omis de multe ori din enumerare, se află și liliacul; ne referim nu la floare ci la animal. Îndată ce mugurii de castan au început să crape și clopoștii albi să tremure în bătaia vântului de primăvară, fâlfâituri negre, abia simțite în amurg, dau de veste că iarna s-a dus la culcare.

Vampiri ce atacă oamenii adormiți, suflete rătăcitoare ale copiilor nebotezați sau chiar șoarece care a ros anafura din altar, liliecii au fost considerați de unii ca

Timur CHIȘ, Mihai MANOLE
(Sighetu Marmăției)

fiind de partea forțelor malefice, având viață relativ ascunsă, la prima vedere departe de om. Pe lângă toate acestea nici înfățișarea nu-i prea ajută să devină simpatizați de prea multă lume: corp îndesat, acoperit cu blană deasă cu peri uniformi, gât scurt, cap gros cu gură largă ce arată colțișori bine ascuțiți. Urechi evidente ce se rotesc în toate direcțiile. Degetele membrelor anterioare sunt

Cariera Senderschi.
fotografii: Marius PALINCAS

**Oameni buni ! De ce plătim jumătate din prețul revistei,
Dvs. și noi, pe difuzare ? Abonați-vă, nu mai ezitați !
Prin colet, revista nu se pierde și nu întârzie !**

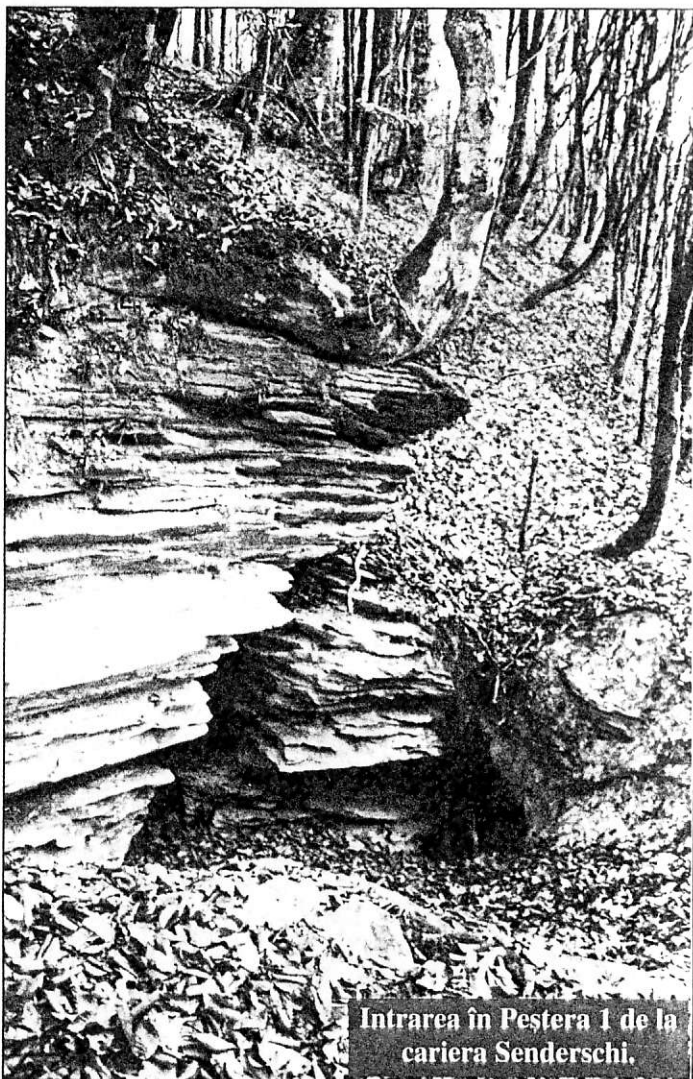
echilibrului naturii. Între speciile de lilieci de pe celelalte continente găsim insectivori, frugivori (consumatori de fructe), polenivori (consumatori de polen), carnivori, hematofagi, piscivori. Toate speciile europene se hrănesc cu nevertebrate; uneori, *Myotis myotis* poate captura chițcani iar *Myotis daubentoni* pești mici. Cantitatea de hrană zilnică poate ajunge până la 2/3 din greutatea corporală. Un liliac poate captura 10 țânțari într-un minut; în jurul unei surse de lumină, 4 exemplare au capturat într-o oră 500 de insecte.

Liliacul este singurul dintre agenții biologici (păsări, furnici etc.) ce poate fi dirijat acolo unde este necesar, prin amplasarea unei surse de lumină (bec, lanternă, felinar) pe un stâlp înalt de 5 - 10 m, situat în loc deschis. Lumina trebuie să aibă dirijare conică, distinctă, prin anexarea unui abajur de 25 - 30 cm, din tablă, carton gudronat etc. Lumina conică atrage insectele vâdate de liliecii ce se lansează din afara conului. Lumina difuză dezorientează liliecii în

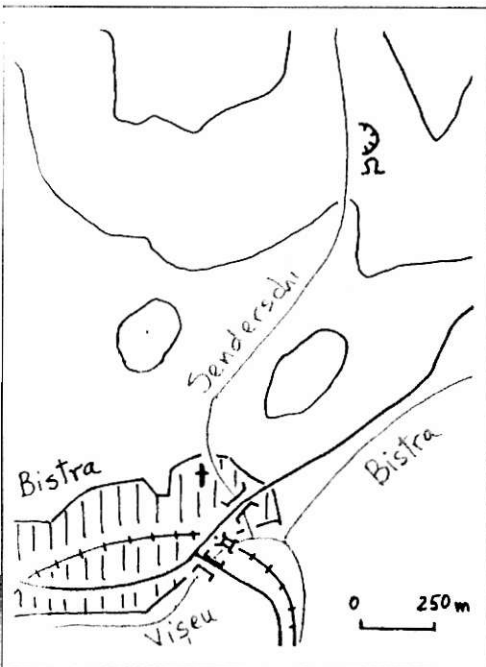
localizarea prăzii. Această metodă a fost aplicată de cei care și-au dat seama de formidabilul ajutor dat omului în limitarea populației de insecte ce aduc probleme.

Liliacul mic cu nas potcoavă

Dintre cele aproape 30 de specii de Chiroptere identificate în România, în

Intrarea în Pesteră 1 de la cariera Senderschi.

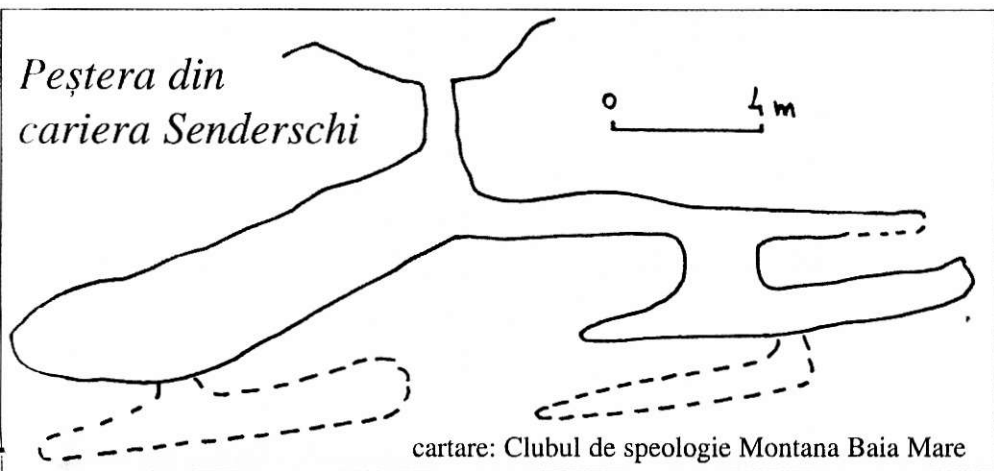
alungite mult (cu excepția degetului I) și unite cu cele posterioare printr-o membrană care formează aripile.

Abia la 1778, Blumenbach descrie ordinul din care fac parte liliecii, Chiroptera, iar mai târziu, în 1966,

Brosset distinge două subordine, 16 familii și aproximativ 1000 de specii. În România sunt semnalate circa 30 de specii. Se consideră că "leagănul" ordinului l-ar reprezenta regiunile tropicale ale Lumii Vechi de unde liliecii s-au răspândit peste tot, în afară de regiunile polare.

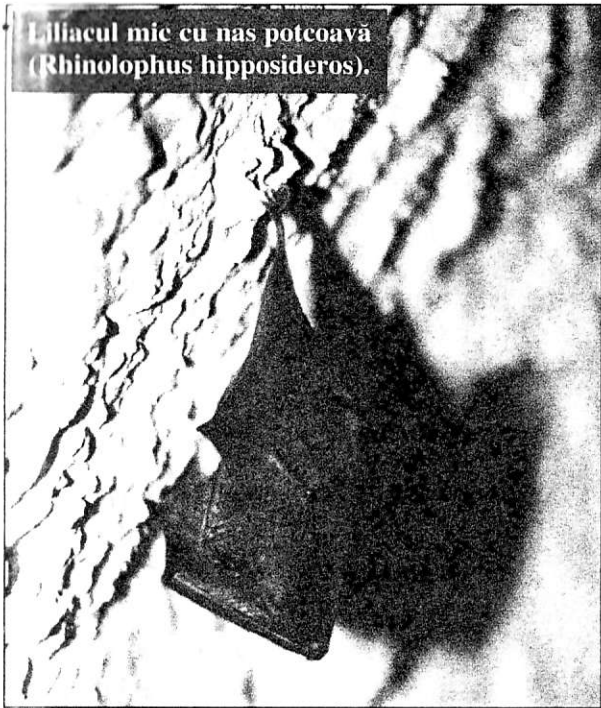
Aproape toate speciile acestui ordin sunt sociale și se cunosc peșteri în New Mexico și Texas unde își găsesc adăpost până la 30.000.000 de indivizi (*Tadarida brasiliensis*). În amurg, când aceste imense colonii pornesc după hrană, ele formează niște coloane care de la distanță pot fi confundate cu fumul unui vulcan. Interesant este că majoritatea speciilor se adăpostesc în afara peșterilor, nu numai în arbori, în crăpăturile stâncilor sau în diverse construcții ci și în vizuini părăsite, în cuiburi de păsări, de termite sau de păianjeni sociali.

Studiind aceste animale, omul conștientizează importanța lor în menținerea

cartare: Clubul de speologie Montana Baia Mare

Liliacul mic cu nas potcoavă
(*Rhinolophus hipposideros*).

Depresiunea Maramureșului s-au depistat 7, toate din familia Vespertilionidae.

În timpul unei acțiuni de inventariere a peșterilor și de monitorizare a populațiilor de lilieci din Maramureș, pe 26 noiembrie 2000, în localitatea Bistra, am parcurs Peștera nr. 1 (Coreniuc) de la cariera Senderschi, cavitate cartată pe 15 noiembrie 1986 de Clubul de Speologie Montana Baia Mare. Accesul la peșteră se face din dreptul bisericii ortodoxe de rit vechi din localitate, urmând drumul forestier ce urcă paralel cu Valea Senderschi, aproximativ 1 km; după ce trecem pe lângă un vechi cuptor de producție a varului, ajungem în dreptul carierei Senderschi, loc de aprovizionare cu materie primă pentru mica industrie

locală de var ce a funcționat până în anii trecuți.

Alături de cariera Senderschi se află Peștera nr. 1 (Coreniuc), formată în calcare eocene, având 81 m dezvoltare și 10 m denivelare. Intrarea în peșteră se face printr-o coborâre de 4 m, până într-o sală fără formațiuni caracteristice. Peștera prezintă importanță faunistică prin speciile de lilieci care hibernează și prin cele care formează colonii de maternitate. Aici a fost identificată, pentru prima oară în Depresiunea Maramureș, specia *Rhinolophus hipposideros* (vezi foto), din familia Rhinolophidae. Ca dovadă a prezenței acestei specii, în inventarul Muzeului Maramureșului, la secția Științele Naturii se păstrează un exemplar colectat la fața locului.

Cu greutate de 5 - 8 g și lungime totală de aproape 5 cm, liliacul mic cu nas potcoavă este răspândit în Europa centrală și de sud, Africa de Nord și Asia, până în Himalaya. În România are o răspândire largă, de la șes până la munte. Blana este de culoare cenușiu-cafenie pe spate, mai deschisă pe abdomen iar în jurul nărilor prezintă o formațiune carnoasă aproape nudă. Formează colonii de maternitate în peșteri, rar în clădiri, iar hibernarea se petrece între lunile septembrie și aprilie, în peșteri. Este specie sedentară, cu durată de viață de 3 - 4 ani, unele exemplare putând ajunge până la 21 de ani.